

Rodica Tapalagă în Sophie Ioaniu este una dintre cele mai evidente distribuiri posibile. Firește, pentru că factura personajului convine actriței. Dar, mai ales, pentru că farmecul inepuizabil al actriței convine personajului. Și nu în ultimul rînd, pentru că talentul și profesionalismul actriței fac posibilă construirea pe scenă a unui personaj care are inițial la dispoziție un întreg roman pentru a-și completa dimensiunile. Rodica Tapalagă are de traversat întreaga viață a Sophiei Ioaniu, voiaj pe parcursul căruia datele omului se pot rătăci cu ușurință, în efortul de a sugera trecerea timpului. Timpul trece

Cronica interpretării. actoricești

Rodica Tapalagă
în „*Dimineața pierdută*”

peste personajul Rodicăi Tapalagă, dar omul rămîne — așa cum îl văd ceilalți și așa cum se poartă el însuși. Fără îndoială, dragostea de sine e axul central, elementul-cheie al partăturii. Rodica Tapalagă joacă o Sophie Ioaniu care se admiră și reclamă admirație, cu aerul calm și autoritar al celui cărui admirația i se cuvine. Viața trebuie trăită și anume cît mai bine — Sophie va supraviețui în jurul laitmotivului cu flori și parfumuri, dacă nu intactă, cel puțin nealterată în fondul de optimism bonviveur, de egocentrism benign, și de umor suveran. Pentru că umorul conjugat cu feminitatea radiantă sînt cele două mari, fantastice atitudini ale actriței, trecute personajului. Într-o întreagă carieră n-am surprins-o niciodată pe Rodica Tapalagă plictisindu-se, obosind să fie spirituală, așa cum nu oboseasă să fie frumoasă. Nu o frumusețe pasivă, placidă expusă, ci o frumusețe individualizată de marcă rară, indelebilă a unei inteligențe mobile și a unui umor autentic. În personajul propus de Gabriela Adameșteanu și Cătălina Buzoianu, actrița aduce umorul și plăcerea de a trăi pe primul loc între forțele care, alături de neștiute voci probabil ancestrale, îi asigură supraviețuirea, o fac să-și găsească, în condiții aproape neverosimile, resurse și rațiuni de a fi. În același timp ambițioasă și detașată, indolentă chiar,

energică și răsfățată, cu autoritatea suprapusă unui spirit farseur, abilă și infantilă, crudă și adorabilă, ea nu este un paradox sau o colecție de incongruențe, ci o convingătoare variantă de om puternic, care, probând rezistența unei clase sau unei specii, verifică simultan șansele feminității, nu neapărat mai flexibile, nu neapărat mai ocrotite, de a se salva într-una sau alta dintre ipostazele ei. Tonică pînă în ultima clipă, Sophie păstrează și în decrepitudine segmente din plăcerile și ambițiile care i-au guvernat viața și în funcție de care a dispus de cei din jur ca și de sine. În această longevitate a volnței de a trăi după chipul și asemănarea sa rezidă monumentalitatea personajului.

Inercarea de a repertoria fie și incomplet mijloacele de portretizare ale actriței ar fi temerară și superflua. Tușa e groasă pentru că, în momentul intrării în scenă, personajul e deja legendă. În sens invers cronologic, urmărim eleganța și grația detronate de umbra, de amintirea lor, care însă nu devine parodie, frumusețea care își schimbă culoarea, drăgălășenia alintată care se mută în duioșie, gracilitatea devenită robustețe, ce se acceptă ca atare și schimbă, în consecință, tonul poruncilor, pentru a căror disimulare încetează orice preocupare. Vitalitatea asigură personajului nu doar supremația asupra celorlalte, ce apar anemice prin comparație, ci și mijloacele de a atenua ravagiile fizice și morale pe care trecerea timpului sau schimbarea timpurilor i le impun lui însuși. Actrița are de figurat o structură totodată solidă și mobilă, un om care se schimbă fără a se degrada, o natură care își descoperă fețe noi pentru situații noi, care devine rămînînd fidelă sieși, perfect recognoscibilă pe tot traseul acestei deveniri. Nu mi-am propus însă atît să argumentez dificultatea rolului cît să prețuiesc excelența interpretării. E greu de spus în ce măsură actrița aduce personajul la sine sau se trimite pe sine în întîmpinarea personajului — asemenea decantări cer un adevărat tratat de arta actorului, domeniu în care cuantificările, presupunînd că ar fi posibile, nu sînt neapărat relevante. Rodica Tapalagă redemonstrează aici capacitatea marilor actori de a sublima experiența unei cariere în aventura unui rol, ceea ce face rezultatul previzibil, dar cu atît mai delectabil.

Dan MICOLESCU

